

2026

UGPSDS403

তুলনামূলক ৰাজনৈতিক বিশ্লেষণ

Comparative Political Analysis

Full Marks: 60

Time: 2½ Hours

(The Figures in the margin indicate Full Marks for the Question)

নিৰ্দেশ অনুসৰি তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া –

1×10=10

Answer the following questions as directed:

1. ইউৰোপ-কেন্দ্ৰিকতাই এটা উন্নত ইউৰোপ আৰু এখন পিছপৰা অ-ইউৰোপীয় জগতৰ ধাৰণাটোক সাব্যস্ত কৰে। (সঁচা/মিছা) - Eurocentrism asserts the notion of forward Europe and a backward non-European world. (true/false)
2. প্রতিষ্ঠানিক দৃষ্টিভঙ্গীৰ এটা সীমাবদ্ধতা হ'ল যে ই — - A limitation of the institutional approach is that it:
 - i. আচৰণৰ ওপৰত অতিমাত্রা গুৰুত্ব দিয়ে - Focuses too much on behavior
 - ii. আনুষ্ঠানিক গাঁথনি আওকাণ কৰে - Ignores formal structures
 - iii. ব্যক্তিৰ ভূমিকা আৰু অনানুষ্ঠানিক ৰাজনৈতিক প্ৰক্ৰিয়াক আওকাণ কৰে
Ignores role of individuals and informal political processes
 - iv. অতিমাত্রা অভিজ্ঞতাভিত্তিক - Is too empirical
3. নাগৰিক-ৰাজনৈতিক সংস্কৃতি বুজাৰ বাবে আলমণ্ড আৰু ভাৰ্বাৰ অধ্যয়নত তলৰ কোনখন দেশ নমুনা হিচাপে লোৱা হোৱা নাছিল?
Which among the following countries was not one of the samples in the study of Almond and Verba for understanding civic-political culture?
 - i. ব্ৰিটেইন - Britain
 - ii. ইটালী - Italy
 - iii. ভাৰত - India
 - iv. মেস্কিকো - Mexico

4. নির্ভৰশীলতা তত্ত্ব (Dependency theory) তলৰ কোনটোৰ অংশ?

Dependency theory is part of:

- i. ব্যৱহাৰবাদী দৃষ্টিভংগী - Behavioral approach
- ii. প্রতিষ্ঠানিক দৃষ্টিভংগী - Institutional approach
- iii. ৰাজনৈতিক অর্থনীতি দৃষ্টিভংগী - Political economy approach
- iv. সমাজতাত্ত্বিক দৃষ্টিভংগী - Sociological approach

5. উপনিৱেশবাদ বুলিলে বুজায়— - Colonialism refers to:

- i. ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ মাজত অর্থনৈতিক সহযোগিতা - Economic cooperation between states
- ii. এখন ভূখণ্ডৰ দ্বাৰা আন এখন ভূখণ্ডৰ ৰাজনৈতিক আৰু অর্থনৈতিক আধিপত্য - Political and economic domination of one territory by another
- iii. সমাজসমূহৰ মাজত সাংস্কৃতিক বিনিময় - Cultural exchange between societies
- iv. সামৰিক মিত্ৰতা - Military alliances

6. নব্য-উপনিৱেশবাদ বুলিলে বুজায়— - Neo-colonialism refers to:

- i. প্রত্যক্ষ ৰাজনৈতিক শাসন - Direct political rule
- ii. সাংস্কৃতিক বিচ্ছিন্নতা - Cultural isolation
- iii. পৰোক্ষ অর্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক নিয়ন্ত্ৰণ - Indirect economic and political control
- iv. সামৰিক মিত্ৰতা - Military alliances

7. গণতন্ত্রীকৰণ বুলিলে বুজায়— - Democratization refers to:

- i. ৰাজতন্ত্ৰৰ প্রতিষ্ঠা - Establishment of monarchy
- ii. একনায়কত্ববাদী শাসনৰ পৰা গণতন্ত্ৰলৈ পৰিৱৰ্তন - Transition from authoritarian rule to democracy
- iii. কেৱল অর্থনৈতিক উন্নয়ন - Economic development only
- iv. সাংস্কৃতিক পৰিৱৰ্তন - Cultural change

8. অৰ্থপূৰ্ণ প্ৰতিযোগিতা নোহোৱাকৈ নেতা নিৰ্বাচন কৰা ব্যৱস্থাতোক কি বুলি কোৱা হয়?

Which term refers to a system where leaders are selected without meaningful competition?

- i. নিৰ্বাচনী গণতন্ত্ৰ - Electoral democracy ii. একনায়কত্ববাদ - Authoritarianism
iii. যুক্তৰাষ্ট্ৰীয়বাদ - Federalism iv. বহুত্ববাদ - Pluralism

9. অভিজাত তত্ত্বত ক্ষমতা মূলতঃ— - In elite theory, power is primarily:

- i. নাগৰিকসকলৰ মাজত ব্যাপকভাৱে বিতৰিত - Widely distributed among citizens
ii. এটা সৰু গোটৰ হাতত কেন্দ্ৰীভূত - Concentrated in a small group
iii. শ্ৰমিক শ্ৰেণীৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত - Controlled by the working class
iv. যাদৃচ্ছিকভাৱে প্ৰয়োগ কৰা হয় - Randomly exercised

10. কাৰ্ল মাৰ্ক্সৰ মতে, ৰাষ্ট্ৰই মূলতঃ কাৰ স্বাৰ্থ পূৰণ কৰে? - According to Karl Marx, the state primarily serves the interests of:

- i. কৃষক শ্ৰেণী - Peasantry ii. বুৰ্জোৱা শ্ৰেণী - Bourgeoisie
iii. সৰ্বহাৰা শ্ৰেণী - Proletariat iv. মধ্যবিত্ত শ্ৰেণী - Middle class

তলৰ যিকোনো পাঁচটাৰ চমু টোকা লিখা -

6×5=30

Write short notes (any five):

11. প্ৰতিষ্ঠানিক দৃষ্টিভঙ্গী - Institutional Approach
12. উপনিৱেশবাদৰ প্ৰভাৱ - Effects of Colonialism
13. গণতান্ত্ৰিক শাসন ব্যৱস্থাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ - Characteristics of Democratic Regimes
14. দলীয় ব্যৱস্থা - Party System
15. কল্যাণকামী ৰাষ্ট্ৰ - Welfare State
16. বিশ্বায়ন - Globalization
17. সংবিধানবাদ - Constitutionalism

তলৰ যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা –

10×2=20

Answer the Following Questions (any two):

18. তুলনামূলক ৰাজনৈতিক বিশ্লেষণ কি? বিতংভাৱে আলোচনা কৰা।

What is Comparative political analysis? Discuss in detail.

19. ক্ষমতাৰ অভিজাত তত্ত্বৰ এক সমালোচনাত্মক মূল্যায়ন কৰা।

Make a critical assessment of the elite theory of power.

20. জাতীয়তাবাদ কি ? জাতীয়তাবাদৰ ইউৰোপীয় আৰু অ-ইউৰোপীয়

সংস্কৰণৰ মাজত এক তুলনামূলক মূল্যায়ন কৰা।

What is nationalism? Make a comparative assessment of the European and non-European versions of nationalism.

21. ৰাষ্ট্ৰ কি ? আপুনি ভাবেনে যে বিশ্বায়ন ৰাষ্ট্ৰৰ সাৰ্বভৌমত্বৰ প্ৰতি এক

ভাবুকি? বিতংভাৱে আলোচনা কৰা।

What is State? Do you think that globalization is a threat to state sovereignty? Discuss in detail
